

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25.10.1999, sp. zn. 21 Cdo 1256/99, ECLI:CZ:NS:1999:21.CDO.1256.1999.1

Číslo: 57/2000

Právní věta: Účastníci řízení o výkon rozhodnutí prodejem nemovitosti jsou oprávněni podat odvolání proti usnesení soudu prvního stupně o příklepu vydražené nemovitosti jen za podmínek uvedených v ustanovení § 336j odst. 2 o.s.ř., tj. tehdy, jestliže byli přítomni při dražbě a vznesli námitky, nebo jestliže jim v rozporu s ustanovením § 336c odst. 1 písm. a) o.s.ř. nebyla doručena dražební vyhláška a nebyli proto přítomni při dražbě. Ten, komu v rozporu s ustanovením § 336c odst. 1 písm. a) o.s.ř. nebyla doručena dražební vyhláška a nebyl proto přítomen dražbě, může podat odvolání proti usnesení o příklepu vydražené nemovitosti ve lhůtě 15 dnů, počítané již ode dne dražby; to platí i tehdy, jestliže mu bylo podle ustanovení § 336j odst. 1 o.s.ř. doručeno usnesení o příklepu.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 25.10.1999

Spisová značka: 21 Cdo 1256/99

Číslo rozhodnutí: 57

Číslo sešitu: 9

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Výkon rozhodnutí

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Na návrh oprávněné O k r e s n í s o u d v Táboře usnesením ze dne 7. 6. 1996 nařídil podle vykonatelného rozsudku „Krajského obchodního soudu“ v Českých Budějovicích ze dne 29. 9. 1995 k uspokojení pohledávky oprávněné ve výši 1 360 000 Kč, nákladů předcházejícího řízení ve výši 61 040 Kč a nákladů „tohoto výkonu rozhodnutí zatím“ ve výši 28 420 Kč, výkon rozhodnutí prodejem nemovitostí, a to „domu č. 719 s příslušenstvím a pozemků parc. č. 2208/9, 2208/83 a 2208/59, zapsaných na LV č. 2368 pro obec a k. ú. V. n. L. u Katastrálního úřadu v T.“, které jsou v bezpodílovém spoluvlastnictví povinného a jeho manželky E. R.

Poté, co usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí nabylo právní moci, co usnesením ze dne 20. 11. 1997 určil odhadní cenu nemovitostí a co se nemovitosti nepodařilo prodat při dražbě, nařízené na den 5. 3. 1998, vydal Okresní soud v Táboře usnesením ze dne 13. 10. 1998 dražební vyhlášku, v níž mimo jiné nařídil dražbu nemovitostí na den 9. 12. 1998. Uvedené usnesení mimo jiné doručoval manželce povinného; zásilku s usnesením určenou manželce povinného převzal od poštovního doručovatele dne 26. 10. 1998 povinný.

Po provedené dražbě Okresní soud v Táboře usnesením ze dne 9. 12. 1998 (později opraveným usnesením ze dne 28. 4. 1999) udělil příklep D. B., bytem T. S. Vycházel ze závěru, že tato dražitelka učinila nejvyšší podání 800 000 Kč, že vydražitelka splnila i ostatní podmínky stanovené zákonem pro udělení příklepu, a že proti udělení příklepu nebyly vzneseny žádné námítky.

Odvolání manželky povinného, podané proti tomuto usnesení soudu prvního stupně, Krajský soud v Českých Budějovicích, pobočka v Táboře, usnesením ze dne 29. 1. 1999 podle ustanovení § 218 odst. 1 písm. a) o. s. ř. odmítl a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Odvolací soud dovodil, že manželka povinného, které nebyla v rozporu s ustanovením § 336 odst. 1 písm. a) o. s. ř. doručena dražební vyhláška, a která proto nebyla přítomna dražbě, mohla ve smyslu ustanovení § 336j odst. 2, věty druhé, o. s. ř. podat odvolání proti usnesení soudu prvního stupně jen do 15 dnů ode dne dražby. Dražba nemovitostí se uskutečnila dne 9. 12. 1998, takže lhůta k podání odvolání uplynula manželce povinného dnem 28. 12. 1998. Protože odvolání proti usnesení soudu prvního stupně bylo podáno na poštu až dne 11. 1. 1999, jde o opožděné odvolání.

Proti tomuto usnesení odvolacího soudu podala manželka povinného dovolání. Namítá, že usnesení o dražební vyhlášce za ni převzal povinný, který ji o doručení a obsahu dražební vyhlášky neinformoval, že se dražby nemovitostí, patřících do jejího společného jmění s povinným, nemohla dne 9. 12. 1998 zúčastnit a že o udělení příklepu vydražitelce D. B. se dozvěděla až poté, co jí bylo doručeno usnesení soudu prvního stupně 9. 12. 1998. Soud prvního stupně postupoval nesprávně, když jí dražební vyhlášku nedoručil v rozporu s ustanovením § 336c odst. 2 o. s. ř. do vlastních rukou a když provedl dražbu, ačkoliv se jako manželka povinného nemohla dražby zúčastnit. Podle názoru dovolatelky jí nemůže být odepřeno „právo na odvolání“ proti usnesení soudu prvního stupně o udělení příklepu do 15 dnů od doručení usnesení tím, že by lhůta k podání odvolání měla běžet již ode dne konání dražby. Dovolatelka současně poukazuje na to, že usnesení soudu prvního stupně obsahuje poučení, podle kterého může podat odvolání „... do 15 dnů od doručení jeho písemného vyhotovení ...“, a že se tímto poučením řídila. Protože odvolání proti usnesení soudu prvního stupně bylo podáno včas, manželka povinného navrhla, aby dovolací soud napadené usnesení zrušil, a aby věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Oprávněná navrhla, aby dovolací soud dovolání zamítl. Uvedla, že manželka povinného, ačkoliv o dluhu povinného věděla, po dobu asi 5 let neprojevila ani minimální snahu o projednání možných způsobů uspokojení pohledávky oprávněné, a že se nyní touto cestou snaží zmařit „reálný způsob alespoň částečného uspokojení pohledávky“.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) po zjištění, že dovolání proti pravomocnému usnesení odvolacího soudu bylo podáno ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o. s. ř., a že jde o usnesení, proti kterému je dovolání přípustné podle ustanovení § 238a odst. 1 písm. e) o. s. ř., přezkoumal bez jednání (§ 243a odst. 1, věta první, o. s. ř.) napadené usnesení ve smyslu ustanovení § 242 o. s. ř. a dospěl k závěru, že dovolání je zčásti opodstatněné. Proto napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Podle ustanovení § 201 o. s. ř. může účastník napadnout rozhodnutí soudu prvního stupně odvoláním, pokud to zákon nevylučuje.

Podle ustanovení § 204 odst. 1 o. s. ř. se odvolání podává do patnácti dnů od doručení rozhodnutí u soudu, proti jehož rozhodnutí směřuje. Bylo-li vydáno opravné usnesení, běží tato lhůta znovu od doručení opravného usnesení.

Podle ustanovení § 336j odst. 2 o. s. ř. proti usnesení, kterým byl příklep udělen, mohou podat

odvolání jen ti, kteří byli přítomni při dražbě a vznesli námitky. Mimo to může do 15 dnů ode dne dražby podat odvolání každý, komu v rozporu s ustanovením § 336c odst. 1 písm. a) o. s. ř. nebyla doručena dražební vyhláška a nebyl proto dražbě přítomen.

Podle ustanovení § 254 odst. 1, věty první, o. s. ř. na výkon rozhodnutí se užije ustanovení předcházejících částí, není-li v této části uvedeno jinak.

Institut odvolání, který je řádným opravným prostředkem proti rozhodnutím soudu prvního stupně, je upraven v části čtvrté, hlavě první Občanského soudního řádu (zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů). Podle části čtvrté, hlavy první Občanského soudního řádu (ustanovení § 201 až 226 o. s. ř.) se postupuje – jak vyplývá z ustanovení § 254 odst. 1, věty první, o. s. ř. – i u odvolání podaného ve věcech výkonu rozhodnutí, avšak jen tehdy, není-li v části šesté Občanského soudního řádu (v ustanoveních § 251 až 351 o. s. ř.) uvedeno jinak.

Osobu, která je oprávněna (legitimována) k odvolání proti usnesení soudu prvního stupně o příklepu (§ 336h odst. 3 o. s. ř.), vymezuje ustanovení § 336j odst. 2 o. s. ř.; odvolání může podat – jak vyplývá ze shora uvedeného znění tohoto ustanovení – jen ten, kdo byl přítomen při dražbě a současně při dražbě vznesl námitky (srov. § 336h odst. 1 a 2 o. s. ř.), nebo ten, komu v rozporu s ustanovením § 336c odst. 1 písm. a) o. s. ř. nebyla doručena dražební vyhláška a nebyl proto dražbě přítomen. Vzhledem k tomu, že ustanovení § 336j odst. 2 o. s. ř. upravuje legitimaci k odvolání proti usnesení soudu prvního stupně o příklepu jinak než obecné ustanovení § 201 o. s. ř., ustanovení § 201 o. s. ř. se v tomto případě neužije. Znamená to mimo jiné, že i účastníci řízení o výkon rozhodnutí (tj. oprávněný, povinný, popřípadě manžel povinného – srov. § 255 o. s. ř.) jsou legitimováni k odvolání proti usnesení soudu prvního stupně o příklepu jen za podmínek uvedených v ustanovení § 336j odst. 2 o. s. ř.

Ustanovení § 336j odst. 2 o. s. ř. má dále odlišnou úpravu ohledně běhu lhůty k odvolání. Podává-li odvolání proti usnesení soudu prvního stupně o příklepu ten, který je k němu legitimován proto, že mu v rozporu s ustanovením § 336c odst. 1 písm. a) o. s. ř. nebyla doručena dražební vyhláška a nebyl proto dražbě přítomen, neběží mu lhůta k odvolání od doručení napadeného rozhodnutí (bylo-li mu vůbec doručeno), ale již ode dne konání dražby. Obecná úprava obsažená v ustanovení § 204 odst. 1 o. s. ř. se proto v tomto případě ohledně počátku běhu odvolací lhůty rovněž neužije.

V posuzovaném případě podala odvolání proti usnesení soudu prvního stupně o udělení příklepu manželka povinného, která byla – vzhledem k tomu, že nařízeným výkonem rozhodnutí byly postiženy věci (nemovitosti) v jejím bezpodílovém spoluvlastnictví (nyní ve společném jmění) s povinným – účastnicí tohoto řízení o výkon rozhodnutí (srov. § 255 odst. 2 o. s. ř.). Z obsahu spisu vyplývá, že manželka povinného nebyla přítomna při dražbě nemovitostí nařízené na den 9. 12. 1998, a to z toho důvodu, že jí jako účastnici řízení nebyla v rozporu s ustanovením § 336c odst. 1 písm. a) o. s. ř. doručena dražební vyhláška; usnesení o dražební vyhlášce za ni převzal ve smyslu ustanovení § 46 odst. 2 o. s. ř. povinný, ačkoliv jí mělo být podle ustanovení § 336c odst. 2 o. s. ř. doručeno do vlastních rukou. Za tohoto stavu věci odvolací soud dospěl ke správnému právnímu názoru, že manželka povinného nebyla legitimována k odvolání proti usnesení soudu prvního stupně o udělení příklepu D. B. z titulu své účasti na řízení (jako účastnice řízení ve smyslu ustanovení § 255 odst. 2 o. s. ř.), ale jako osoba, které v rozporu s ustanovením § 336c odst. 1 písm. a) o. s. ř. nebyla doručena dražební vyhláška a která proto nebyla dražbě přítomna, a že lhůta k podání odvolání jí neběžela od doručení napadeného usnesení soudu prvního stupně, ale ve smyslu ustanovení § 336j odst. 2, věty druhé, o. s. ř. již ode dne dražby (tj. ode dne 9. 12. 1998).

Závěr odvolacího soudu o tom, že manželka povinného podala odvolání proti usnesení soudu prvního stupně o udělení příklepu opožděně, přesto není správný.

Odvolací soud totiž náležitě nepřihlédl k tomu, že soud prvního stupně ve svém usnesení ze dne 9. 12. 1998, kterým udělil příklep D. B., neposkytl osobám, jimž bylo usnesení doručováno (tedy i manželce povinného), správné (úplné) poučení o odvolání. Soud prvního stupně – jak vyplývá z písemného vyhotovení usnesení – v poučení uvedl, že „proti tomuto usnesení lze podat odvolání do 15 dnů od doručení jeho písemného vyhotovení ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích prostřednictvím soudu podepsaného“, že „k podání odvolání je legitimován pouze ten, kdo byl přítomen dražbě a vznesl námitky“ a že „jinak je oprávněn podat odvolání rovněž každý, komu v rozporu s ustanovením § 336c odst. 1 písm. a) o. s. ř. nebyla doručena dražební vyhláška a nebyl proto dražbě přítomen“. Uvedené poučení soudu prvního stupně není správné, neboť z něj vyplývá, že i ten, kdo se rozhodl podat odvolání proto, že mu v rozporu s ustanovením § 336c odst. 1 písm. a) o. s. ř. nebyla doručena dražební vyhláška a nebyl proto dražbě přítomen, tak může učinit do 15 dnů od doručení písemného vyhotovení usnesení, ačkoliv podle ustanovení § 336j odst. 2, věty druhé, o. s. ř. může – jak uvedeno výše – odvolání podat jen do 15 dnů ode dne dražby.

Podle ustanovení § 204 odst. 2, věty první, o. s. ř. odvolání je podáno včas také tehdy, jestliže bylo podáno po uplynutí patnáctidenní lhůty proto, že se odvolatel řídil nesprávným poučením soudu o odvolání. Uvedené ustanovení se ve smyslu ustanovení § 254 odst. 1, věty první, o. s. ř. užije i na výkon rozhodnutí.

V posuzovaném případě – jak vyplývá z obsahu spisu – bylo usnesení soudu prvního stupně ze dne 9. 12. 1998 doručeno manželce povinného dne 30. 12. 1998. Protože byla v usnesení nesprávně poučena, že i osoba, které v rozporu s ustanovením § 336c odst. 1 písm. a) o. s. ř. nebyla doručena dražební vyhláška a nebyla proto dražbě přítomna, může podat odvolání do 15 dnů od doručení písemného vyhotovení usnesení, a protože při podání odvolání se tímto nesprávným poučením řídila (podle zjištění odvolacího soudu podala odvolání proti usnesení soudu prvního stupně ze dne 9. 12. 1998 na poštu dne 11. 1. 1999), bylo toto odvolání podáno ve smyslu ustanovení § 254 odst. 1, věty první, a § 204 odst. 2, věty první, o. s. ř. včas, i když se tak stalo až po uplynutí patnáctidenní lhůty, počítané podle ustanovení § 336j odst. 2, věty druhé, o. s. ř. Odvolací soud tedy postupoval v rozporu se zákonem, když odvolání manželky povinného podle ustanovení § 218 odst. 1 písm. a) o. s. ř. jako opožděné odmítl.

Protože usnesení odvolacího soudu není správné, Nejvyšší soud je zrušil a věc vrátil Krajskému soudu v Českých Budějovicích k dalšímu řízení (§ 243b odst. 1, část věty za středníkem, § 243b odst. 2, věta první, o. s. ř.).